AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 59 — CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, MARCH 12, 1941 — LETO XLIV. — VOL. XCLIV

Jugoslavija bo čakala s podpisom do sobote

Po Srbiji in Sloveniji se slišijo glasovi za odpor nemškim zahtevam. – Po vojaškem koncertu v Ljubljani so imeli oficirji ognjevite govore. – Nemčija zahteva, da se Jugoslavija popolnoma preda osišču.

DANES SE BO ZOPET SESTAL KRONSKI SVET K ZASEDANJU

Belgrad, 10. marca. — Podpis nenapadalne pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo je bil odložen do sobote. V diplomatskih in političnih krogih so takoj začeli izvajati najrazličnejša domnevanja radi tega. Ena razlaga je ta, da je jugoslovanska vlada sklenila počakati s podpisom radi govora grškega premierja Korizisa, ki je izjavil, da se Grčija pod nobenim pogojem ne poda in pa ker turški zunanji minister Saracoglu še ni podal uradne izjave glede stališča Turčije.

Druga domneva za odlog je ta, da je nemška diplomacija trenutno preveč zaposlena z Grčijo in Turčijo, da bi utegnila posvetiti čas jugoslovanskemu vprašanju.

Tretja razlaga je ta, da se je čez noč obrnilo ljudsko mnenje proti vsaki pogodbi z Nemčijo, česar se je vlada ustrašila.

Četrta razlaga je pa ta, da je Nemčija odločno odklonila samo nenapadalno pogodbo in da zahteva od Jugoslavije, da se pristopi k osišču kot polnomočna zaveznica.

Kar se tiče javnega mnenja, je zadnja dva dni po Srbiji in Sloveniji obrnilo odločno za odpor proti osišču. Po sinočnjem vojaškem koncertu v Ljubljani so imeli armadni časniki navdušene domoljubne govore. V Belgradu je imel govor pravoslavni škof Nikolaj, ki je spominjal srbski narod na njega bojevitost ter [...]teval, da se zedinjena Jugoslavija upre vsakemu zasužnjenju. Srbski "komitadži" so imeli v Belgradu shod, na katerem so zastavili svoje življenje proti vsakemu napadu tuje države.

Za sredo je bil sklican kronski svet na posvetovanje, ki bo končno odločil, kaj bo storila vlada v tem kritičnem trenutku.

Zvedelo se je tudi, da je zbežal iz Belgrada senator Wilder, vodja demokratov. Svoje čase je urejeval protinemški list v Zagrebu, "Slobodna reč." Govori se, da je Wilder zbežal v London, kjer bo osnoval "svobodno vlado," kot jo imajo Čehi in Poljaki, če se bo Jugoslavija pridružila osišču.

Eno je pa gotovo kljub vsem nasprotujočim govoricam, namreč, da se je javno mnenje zadnjih 48 ur popolnoma zabrnilo. V Belgradu se je mračnost, ki je spremljala odhajajoče rezerviste, spremenila naenkrat v [illegible] veselje. Po gostilnih in kavarnah odmeva veselo petje bojnih pesmi. Neka belgrajska kavarna je bila odprta do jutra in vse je prepevalo angleško pesem "Tipperary" in razne srbske bojne pesmi. Kozarci in steklenice so letele ob tla in v zid, kar je pri Srbih vedno znak navdušenja.

Iz nemških krogov se pa poroča, da Jugoslavija ne more uteči temu, da bo podpisala pristop k osišču, da bo postala zaveznica Italije, Nemčije in Japonske. Nekateri sicer še vedno upajo, da se bo Jugoslavija izognila z podpisom nenapadalne pogodbe sitnemu položaju vsaj za nekaj časa. Toda Nemčija zahteva absolutno pokoritev, nakar jo bo zasedla kot je Romunijo in Bolgarijo.

Ako bo postala Jugoslavija plen Nemčije, slednja to ne bo tako lahko izvršila, ker organizirani četniki bodo prizadevali Nemcem mnogo bridkih ur.

V diplomatskih krogih se govori, da je jugoslovanska vlada naznanila sprejem nenapadalne pogodbe samo zato, da bi videla, kaj bo rekel narod k temu, če se pridruži osišču.

---o---

Grško delavstvo stoji neomajano pri vladi

Atene, 11. marca.—Grški premier Korizis je imel danes ognjevit govor, v katerem je v imenu Grčije izjavil, da Grčija ne bo odstopila niti pedi zemlje napadalcu ter da se bo borila naprej, svesta si končne zmage.

Pred govorom premierja so pa poslali grški delavci kralju Juriju spomenico, v kateri zagotavlja 500,000 organiziranih delavcev, da naj vlada računa na grško delavstvo, ki bo storilo vse, kar je mogoče, da se nadaljuje vojna.

"To zagotovilo grškega delavstva," je rekel premier, "je najboljši dokaz, da duh odpora še ni mrtev. Mi se bomo borili naprej, da bomo prisilili naše sovražnike spoštovati našo čast, neodvisnost in svobodo."

---o---

KAKO SE PRIDE DO NOVEGA POHIŠTVA

New York. — Mildred Godfrey včeraj ni šla v šolo, ampak na policijo. Tam je povedala, da je zažgala domačo hišo samo zato, ker se je naveličala gledati staro pohištvo. "Zdaj bodo morali starši kupiti novo pohištvo, ko je staro zgorelo," je rekla Mildred vsa s r e č n a. Obtožena je požiga.

---o---

Zadušnica

V četrtek ob 6:30 se bo brala v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pokojnim Johnom Dejak v spomin 5. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Epidemija ošpic

Še nikdar ni bilo v Clevelandu toliko slučajev ošpic, kot ravno v tem času. Mestni zdravstveni urad poroča, da je bilo včeraj javljenih 600 novih slučajev, ali 3,300 v zadnjih 10 dneh. Že od leta 1912 ni bila ta otroška bolezen tako razširjena.

East Cleveland suh

Od nedelje, 6. aprila naprej ne bodo smele gostilne v East Clevelandu točiti niti 3.2 piva. Tako je odločila mestna komisija. Toda ob delovnikih smejo gostilne odpreti eno uro prej, to je ob 6:30.

Morda ji je počilo srce?

Tisti, ki so prošlo jesen videli v Clevelandu veliko parado, ki je bila naperjena "proti tretjemu t e r m i n u Roosevelta," ste gotovo videli v paradi tudi ogromnega slona, ki je nosil napis "no third term." No in tisti slon, prav za prav je bila samica, "Mitzi," je mrtva. Hudomušneži pravijo, da ji je počilo srce od žalosti, ker ni imela parada nobenega uspeha.

---o---

NAJNOVEJŠE VESTI

BELGRAD, 11. marca.—Na grški in turški meji stoji v Bolgariji 500,000 nemških vojakov, ki čakajo samo Hitlerjevega povelja za pohod. Na tisoče nemških in bolgarskih letal stoji pripravljenih v hangarjih. Iz Berlina se pričakuje vsak čas signal za pohod v Grčijo in Turčijo.

BELGRAD, 12. marca.—Diplomatski krogi so dobili poročila, da se je izkrcala v Pireju, ki je pristanišče za Atene, izdatna angleška armada, ki je dospela iz Afrike. 40 ladij je pripeljalo angleške vojake. Angleži bodo poslali večjo armado tudi v Solun.

ANKARA, Turčija, 11. marca. Rusija je zagotovila turško vlado, da se ji ni treba bati napada od Rusije, če bo šla v vojno z Nemčijo.

LONDON, 12. marca. — Neka angleška podmornica je potopila italijansko transportno ladjo, ki je bila natrpana vojaštva. To je že četrta italijanska ladja, ki so jo Angleži potopili v zadnjih petih dneh. Včeraj so angleški bombniki napadli Tripoli, glavno mesto italijanske Tripolitanije in zanetili tam mnogo požarov.

OTROKOM JE ŽGAL PRSTE NA ROKAH

Ashland, O. — Earl Hartley, star 31 let, je bil obsojen v Toledo, O. na štiri mesece zapora, ker je mučil svoja dva sinova s tem, da jima je z žveplenkami žgal prste na rokah. Rekel je da je to delal samo zato, da bi imela otroka strah pred vžigalicami. Tako ga je "učil" tudi njegov oče.

Vile rojenice

Družini Mr. in Mrs. John Polz, 1413 E. 57. St. je bila rojena hčerka-prvorojenka v Huron Road bolnišnici. Dekliško ime matere je bilo Josephine Avsec. Mati in dete se dobro počutita. Čestitamo!

Nemčija bo šla na pomoč Italiji v Albanijo

Hitler bo poslal letala in drug vojni material proti Grkom

Washington, D. C. — Sem so došla poročila, da Nemčija pripravlja izdatno število bojnih letal in drug material, da ga pošlje v Albanijo v pomoč Italijanom. To baje ni povšeč Italijanom, ki še vedno upajo, da bodo sami premagali Grke in oprali sramoto, toda Hitler je tako ukazal in Italijani se morajo pokoriti.

Kako bo to vplivalo na Grke, se ne ve, toda kolikor se doznava iz Grčije, se ta ne bo podala in če bo hotela Nemčija zasesti deželo, jo bo morala vzeti s silo.

V očigled grškega terena se Grčija lahko dolgo brani, zlasti še, če bo dobila od Anglije letala. Uradni Washington pa dvomi, da bi šla Turčija na pomoč Grški in da bo zgrabila za orožje samo tedaj, če jo bo napadla Nemčija.

---o---

Pokojni Joseph Šilc

Kakor smo poročali, je umrl včeraj Joseph Šilc, star 72 let, stanujoč na 6026 St. Clair Ave. Doma je bil iz Nemške vasi pri Ribnici. V Ameriko je prišel pred 42 leti in sicer v Pueblo, Colo., kjer je živel 20 let, v Clevelandu pa 22 let. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Elizabeth, rojeno Uršič, doma od Št. Ruperta, 4 sinove: Frank, William, Joseph in Bernard in dve hčeri: Alice Somrak in Elizabeth Foster in devet vnukov. Bil je član društva sv. Vida, št. 25 KSKJ. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida in na pokopališče Kalvarijo iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Naj mu bo lahka ameriška zemlja, preostalim naše sožalje.

K vojakom

V četrtek bosta odšla služit Strica Sama John Dolinar Jr. iz Vineyard Ave. in Frank Kastelec iz 86. ceste. Želimo jima, da bi se jima prav dobro godilo v vojaški suknji in da bi avanzirala najmanj do generalov.

Zopet nazaj

Logar's Beauty Shop naznanja, da se nahaja sedaj zopet v starih prostorih, 17216 Grovewood Ave.

---o---

ČEŠKA DRŽAVLJANKA BO MORALA IZ DEŽELE, ČE NE POROČI AMERIKANCA

Kansas City, Mo. — Vera Hruba, češka krasotica in umetniška drsalka na ledu, stoji pred važno odločitvijo: da se ali poroči s kakim ameriškim državljanom, ali pa bo morala iz Zed. držav, ker njena viza bo potekla. Ko je prišla stvar v časopise, so se pričele od vseh krajev vsipati ženitbene ponudbe. Celo po 300 jih je dobila na en dan.

Vse ji je ponujalo srce (in zakon): pesniki, pisatelji, zdravniki, pevci, časnikarji. Celo nek jetnik ji je pisal iz Texasa, da ima samo še 14 dni odsedeti 10 letne ječe radi umora in da jo prav rad vzame, če počaka dva tedna. Nek 32 letni fant, dobrega obnašanja in lepe postave ji je tudi ponudil roko, ampak ji je odkrito priznal, da je skoro vedno pijan. (Morda je zato ponudil srce).

Toda češka lepotica je za enkrat vse odklonila. Na 19. marca bo nastopila v Vancouverju, Kanada in tam bo napravila prošnjo pri ameriškem konzulu, če jo spusti pod kvoto v Zed. države. Potem bo lahko prišla sem in prosila za državljanski papir in vsi snubci se bodo lahko obrisali pod nosom.

Zavezniški diplomati dolžijo kralja Borisa dvojne igre

Angleški poslanik je dospel v Carigrad, kjer se ga je skušalo ubiti

Sofija, 10. marca. — Nocoj je odpeljal proti Carigradu poseben vlak, ki je odpeljal angleškega poslanika Rendela in 45 članov poslaništva. Do meje jih je spremljal bolgarski u r a d n i k. Včeraj je odšlo iz Bolgarije veliko število inozemskih diplomatov in misij, kot nizozemska, belgijska in poljska.

Bolgarska vlada je začela na povelje Nemčije pošiljati domov svoje vojake, ki jih je imela na bolgarski meji. Vojaki naj gredo delat na polje, da bo imela nemška armada kaj jesti, pravijo Nemci.

* * *

Carigrad, 10. marca. — Na vlaku ki je pripeljal angleške poslaniške uradnike, je bilo tudi osem uslužbenk angleškega poslaništva v Belgradu in pa žene angleških konzularnih uradnikov v Jugoslavjji. Ta pravijo, da bo šla Jugoslavija sigurno k osišču.

Angleški diplomatski uradniki dolže bolgarskega kralja Borisa, da je igral dvojno igro, ko je Angležem zatrjeval, da je proti osišču, obenem je obdržaval tajne zveze s Hitlerjem. Vsi so mnenja, da bo imel Hitler v Bolgariji kmalu 800,000 mož.

* * *

Carigrad, 11. marca. — Danes se je v hotelu, kamor je dospel angleški poslanik Rendel iz Bolgarije, razpočila bomba. Napad je bil očividno namenjen poslaniku. Ranjenih je bilo 10 oseb, nekatere nevarno. Poslanik je dospel v hotel 10 minut prej, predno se je razpočila bomba. Zvedelo se je tudi, da se je nameravalo dinamitirati vlak, ki je vozil poslanika iz Sofije. Tajnik poslaništva in dve strojepiski sta bila ranjeni.

---o---

Nižje cene za vodo

Clevelandska mestna zbornica je odglasovala, da se uvede nižje cene za vodo in sicer za Cleveland 3 odstotno znižanje, za predmestja pa 12 odstotno. Za clevelandske odjemalce bo znižana cena v veljavi začenši 1. maja. Predmestja pa bodo dobila nižje cene tedaj, ako podpišejo z mesto 10 letno pogodbo za odjemanje vode.

Za varstvo delavstva

V nedeljo popoldne ob treh bo predaval dr. Clarence D. Selby v avditoriju zdravniške knjižnice na 2009 Adelbert Rd. o varstvu delavstva v industriji. Dr. Selby bo razlagal o načrtih vlade za zdravje delavstva pri delih v obrambeni industriji. Predavanje bo jako zanimivo. Nobene vstopnine ni.

Ameriška državljanka

Mrs. Jennie Novak iz South Madison, O. je postala te dni ponosna a m e r i š k a državljanka. Kljub zaposlenosti na svoji farmi, si je Mrs. Novak vzela čas ter se pridno učila, ter končno dosegla svoje dolgoletne želje in postala državljanka te velike republike. Čestitamo, Mrs. Novak!

Seja mladine

V četrtek ob sedmih zvečer ima mladina, SDZ Buds sejo na 8601 Vineyard Ave. Starše se naproša, da pošljejo mladino na to sejo.

Posojilni predlog je zdaj postava

Roosevelt je včeraj podpisal najemninsko-posojilni predlog in takoj odobril nekaj vojnega materiala za izročitev Angliji. Vprašal bo kongres za 7 bilijonov v izvršitev programa.

Washington, D. C. 11. marca. — Predsednik Roosevelt je danes podpisal najemninsko-posojilni predlog, ki je tako postal postava in takoj zatem je odobril, da se odda nekaj vojnega materiala. Predsednik ni hotel povedati, kake vrste material je to, samo to je rekel, da ga ni dosti in da ga bo šlo nekaj Grčiji, ostalo pa Angliji.

Poslanska zbornica je najprej predlog odobrila z 317 proti 71 glasovom, kot je bil sprejet v senatu, nakar je bil poslan v Belo hišo k predsedniku. Petnajst minut zatem ga je predsednik že podpisal. Razen Mr. Sweeneya so vsi clevelandski kongresniki volili za predlog, celo republikanca Mrs. Bolton in George Bender.

V sredo bo poslal predsednik kongresu zahtevo za odobritev $7,000,000,000, da se bo začelo lahko pošiljati municijo, vojni material in živila preko Atlantika. Administracija ima pripravljen popolen načrt, da izvede posojilni program, po katerem bo postala Amerika arzenal za vse demokratske dežele, ki se bore proti napadalcem. Po tej postavi ima predesdnik oblast, da naroči i z d e l a v o kakršnegakoli obrambenega predmeta in ga da vladam katerekoli države, katere obrambo smatra predsednik važno za varnost Zed. držav.

---o---

Angleži so svesti, da bo prišel vojni material iz Zed. držav pravočasno

London, 11. marca. — Angleži izjavljajo, da je vojna na Atlantiku v polnem razmahu ter polagajo usodo Anglije na pomoč iz Zed. držav, ki jo imajo že na rokah, ali ki še pride.

Visok mornariški uradnik je izjavil, da ima Anglija dovolj izvežbanih mož, da lahko ž njimi opremi vso ameriško mornarico, če bi bila izročena nji. Minister letalstva, Sinclair, je povedal v poslanski zbornici, da bodo prišli ameriški bombniki o pravem času za vojno na morju.

Sinclair je omenil, kako je nemški propagandni minister Goebbels pred par dnevi izjavil, da bo prišla ameriška pomoč prepozno. "Toda," je poudarjal Sinclair, "povem vam, da bodo dospeli ti bombniki, cvet ameriške iznajdbe in dela, o pravem času."

Dalje je minister povedal, da je angleško letalstvo na višku proizvodnje in da če nima Hitler kakega drugega orožja, kot ga je pokazal dozdaj, angleška letala daleč prekašajo nemška.

Anglija je trenirala mnogo moštva, ki bo zdaj lahko prevzelo vse ladje, letala in topove, ki bodo poslani iz Amerike.

---o---

Obravnava preložena

Obravnava proti tovarni na Addison Rd., ki razbija s kladivi ponoči, je bila preložena do 5. aprila. Prvo zaslišanje se je vršilo včeraj pred sodnikom Frank S. Day-em. Odvetnik za kompanijo je rekel, da ni imel dovolj časa za obrambo. Kot nam je povedal odvetnik John L. Mihelich, se kompanija izgovarja, da jo vlada naganja, naj hitro izdeluje naročila, a ne more kupiti dovolj priprav, da bi opustila nočni šiht. Mr. Mihelich jih je pa zavrnil, da bi se bili lahko pripravili na to še v oktobru, ko so prišle prve pritožbe radi nočnega razbijanja.

Registracija brezposelnih

V očigled nove industrije v Euclidu je euclidska mestna administracija sklenila, da dobi za svoje brezposelne delo, če bo mogoče. V ta namen se vabijo vsi, ki so brez dela in pa oni, ki delajo na WPA, da se registrirajo v mestni hiši v Euclidu in sicer v petek in soboto. Registracija se prične ob 9:30 zjutraj in se bo nadaljevala, dokler bo kaj prosilcev. Samo one brezposelne se bo registriralo, ki stanujejo v Euclidu in ki nimajo zdaj nobenega dela,

Seja Oltarnega društva

Oltarno društvo fare sv. Vida ima v četrtek večer po cerkveni pobožnosti sejo. Vabljene so vse žene v fari, da pridete; tudi one, katere še niste članice pridite in se vpišite.

Prestala operacijo

Mrs. Frances Tramte, 1105 E. 64. St. je srečno prestala operacijo v Charity bolnišnici. Nahaja se v vardi L, soba 203.

Odvetnik Jos. A. Križman

Kot smo zvedeli, bo začel slovenski odvetnik Mr. Jos. A. Križman zopet z odvetniško prakso. Dozdaj je bil nastavljen kot deputy klerk mestne sodnije v Clevelandu. Svoj urad ima zdaj v 1826 Standard Bldg., ob torkih in četrtkih večer bo od 6. do 8. tudi v uradu Mihaljevich Bros. 6424 St. Clair Ave. Njegov telefon v mestu je CHerry 2262, v podružnici na St. Clairju pa HEnderson 6152.

Nov grob v domovini

Družina Joseph Fakult, 18611 Kildeer Ave. je prejela žalostno novico iz stare domovine, da jim je umrl 26. januarja letos v Podturnu pri Toplicah ljubljeni oče Jože Fakult, star 68 let. Doma zapušča soprogo, tukaj v Clevelandu pa štiri otroke: Josipa, Franka in Johna ter hčer Mary Hrvatin. Ranjki je bil pred leti v Clevelandu. Naj mu bo lahka rojstna gruda.

Lep koncert bo v nedeljo

V nedeljo večer ob pol osmih priredi Glasbena matica koncert, na katerega je prijazno vabljeno cenjeno občinstvo. Narod je prošen, da seže po vstopnicah, ki se dobe v slaščičarni Mrs. Mary Makovec v SND. Dirigent g. Ivan Zorman je pripravil za ta koncert izredno lepe pesmi, več naših večno lepih narodnih pesmi in tudi nekaj odlomkov iz znanih oper. Bo to večer, poln radostnega pevskega užitka, zato pridite.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue — Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3 00
Za Evropo, celo leto, $7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year
U. S. and Canada, $3 00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier $5.50 per year, $3.00 for 6 months
European subscription, $7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 — No. 59 — Wed., Mar. 12, 1941

Navadna krpa papirja

V času, ko to pišemo, se jugoslovanski in nemški državniki pripravljajo, da podpišejo vzajemno nenapadalno pogodbo. Z drugimi besedami povedano, Jugoslavija se bo zavezala, da ne bo z orožjem napadla Nemčije, in Nemčija bo obljubila isto. Razlika je samo ta, da bo Jugoslavija držala svojo besedo, Nemčiji je pa to samo navadna krpa papirja, kot so bile doslej vse pogodbe, ki jih je podpisala s to ali ono državo. Ali če se hočemo prav po domače izraziti: ta pogodba ima prav toliko pomena, kot če bi pes napravil pogodbo z meseno klobaso, da je ne bo snedel. Kadar bo Hitlerju kazalo, bo pograbil Jugoslavijo, pa če se je stokrat zavezal, da je ne bo.

Toda trenutno je napravila Jugoslavija, po našem mnenju, največ, kar je mogla in dosegla je tudi največ, kar je mogla in to je mir. Trenutno je Jugoslavija varna. Ni se zvezala z Nemčijo kot zaveznico, niti z Italijo, toda niti z Anglijo, torej je še vedno nevtralna in neodvisna.

V tem vidimo mi samo eno in to je, da igra Jugoslavija varno in previdno vlogo. Koraka po edino varni poti, ki jo vidi pred seboj odprto. S to nenapadalno pogodbo z Nemčijo Jugoslavija ni kapitulirala pred Nemčijo. Trdno smo prepričani, da bi jugoslovanska armada nikdar ne kapitulirala, pa če bi šlo za zadnjega moža, ki more nositi puško.

Kot vidimo položaj, v katerem se danes Jugoslavija nahaja, ko je obdana krog in krog od neprijateljev, se je izmotala še srečno iz zagate, da more ostati nevtralna. Srečna je, da more rešiti zemljo razdejanja, da more ohraniti armado nedotaknjeno.

Kaj bi storili mi v tem slučaju? To, kar so storili jugoslovanski državniki. Recimo, da bi bila Jugoslavija napovedala vojno Nemčiji. Kaj bi dosegla? Dosegla ne bi nič, a žrtvovala bi vso svojo armado, poleg razdejane domovine.

Trenutno se je torej Jugoslavija srečno izmotala. Hitler je odnehal od zahteve, da se Jugoslavija pridruži osišču. Zdi se, da Hitler ne upa s silo pritiskati na Jugoslavijo, pa je poskusil izlepa. Najbrže pozna trmo Jugoslovanov, ki se sili ne bodo udali kar tako. Jugoslovanski državniki so videli v prijateljski pogodbi z Nemčijo izhod in rešitev. Toda če bi kazalo, da bo Jugoslavija padla v robstvo, bo zgrabila za orožje. Sama je sredi lačnih volkov, pa jih skuša odganjati z božanjem. Toda kadar ji bo šlo za življenje, bo stopila jugoslovanska armada naprej.

Kaj bo še Hitler zahteval od Jugoslavije, ne vemo. Za enkrat ne zahteva nič drugega, kot da ostane nevtralna, če se že noče pridružiti čedi lačnih psov. Jugoslavija tudi ne želi drugega, kot da jo pustijo sosedje pri miru, kot ona pusti sosede.

Hitler ni tako siguren Balkana, kot je bil siguren Češke, Poljske in drugih dežel. S temi ni hotel sklepati nenapadalnih pogodb. Udaril je po njih in jih pograbil. Da ni enostavno pograbil Jugoslavije, mora biti kak važen vzrok, ki ga nam bo pojasnila bodočnost.

Nenapadalna pogodba med Jugoslavijo in Nemčijo je v Hitlerjevih očeh navadna krpa papirja, Jugoslaviji da pa le dihati, vsaj nekaj časa.

Glavna skrb Anglije so zdaj ladje

Vojaški strokovnjaki trdijo, da bo Hitler zdaj z vso močjo udaril na angleško paroplovbo ter skušal odrezati Angliji pot, po kateri naj bi dobila tako potrebni material iz Amerike. Kongres Zed. držav je odglasoval, da damo Angliji vso možno pomoč, toda vprašanje je, kako bo Anglija spravila to blago preko oceana. Po nevtralni postavi namreč Zed. države ne dajo svojih ladij, da bi vozile blago v vojno zono.

Zdaj na pomlad, ko bo Atlantik miren in bodo ponehali tudi zračni viharji, bo Hitler poslal na morje vse, kar premore v podmornicah in bombnikih, da prereže Angliji srčno žilo, to je, da uniči paroplovbo med Anglijo in Ameriko. Kot zatrjujejo strokovnjaki, svet še ni slišal o taki vojni, ki se bo vnela zdaj na pomlad na Atlantiku. In Hitler je tudi v ugodnih pozicijah za tako podjetje. Iz svojih oporišč v Norveški, Danski, Holandski, Belgiji in vzdolž francoske obale Hitler lahko spravlja v resno nevarnost angleške ladje. Hitler ima zdaj svoje podmornice na odprtem morju, dočim jih je imela Nemčija v zadnji vojni zaprte z minami v Severnem morju.

Koliko podmornic ima Nemčija na razpolago, ne ve razen Hitlerja in njegovih ožjih svetovalcev nihče. Nekateri sodijo, da jih ima najmanj 600 in da jih lahko 100 neprestano patruljira na morju. In 100 teh morskih psov na morju že nekaj pomeni.

Toda nemške podmornice ne operirajo same. Najprej polete na morje bombniki, ki izslede angleške ladje. Potom radija obveste podmornice natančno o kraju, kjer plujejo ladje. Bombniki vržejo na ladje bombe, potem pa odlete nazaj proti obrežju, a nadaljno delo prepuste podmornicam.

Anglija ima sicer še vedno okrog 20,000,000 tonaže ladij, toda če jih izgubi po 50,000 ton ali več na teden, se to težko nadomesti. Anglija in Zed. države bosta morali nekaj ukreniti, da pride vojni material iz Amerike v Anglijo, sicer vsa naša dobra volja pomagati ne bo izdala nič.

BESEDA IZ NARODA

Naročilo se izvršuje

Newburgh. — Zadnjič enkrat sem bil že zapisal, da smo poslali naročilo v vročo Afriko, da nam pošljejo eno kamelo, katero bodo potem "voglarji" prodali na "ohceti" 18. maja letos. No, sedaj so pa že poslali na Fortunca, pa samo glavo in ostali život pa pošljejo prihodnjič. Tega mi pa Fortunc ni povedal, ali so mu poslali glavo bežeči Italjani ali zmagoviti Angleži.

Pa to je vseeno kdo jo pošlje, samo čudno se mi zdi, da so poslali najprej glavo ostali život pa pozneje. Če bi kdo naročil pohištvo, ali pralni stroj, ali kaj drugega podobnega, potem bi mu lahko poslali samo gotove dele, če pa kdo naroči kamelo, to je, živo bitje, pa pošljejo posamezne dele, je pa res uganka. Fortunc pa mi je povedal, da bo kamela res živa, bo lahko hodila, dajala mleko in tudi usta bo lahko odpirala.

No ja, svet je danes iznajdljiv, vse je mogoče in vsi številni izumi so danes patentirani. Vedno izvemo kaj novega, kar do sedaj še nismo poznali. Zato pa so naši fantje sklenili in se sedaj že pripravljajo, da bodo 18. maja predstavljali iste običaje, katere smo imeli v stari domovini ob času kmečke svatbe. Mi starejši se bomo spomnili mladostnih dni. Tukaj rojeni pa bodo imeli priliko videti običaje stare domovine.

Na tej ohceti pa ne bomo imeli samo kamelo, ampak bomo tudi mlin prodali svatom. Father Slapšak že pridno vadi ženina in nevesto. Na svatbi pa bo tudi starešina in tetke. Seveda brez šaljivega godca kmečka svatba ne mine. Kako se bo ves ta program izpeljal, bom pa še prihodnjič poročal. Pozdravljeni,

J. Resnik.

Klub "Ljubljana"

Bliža se nam pomembni "Slovenski dan," katerega bomo priredili 1. junija v počast našega ameriškega slovenskega pesnika in skladatelja g. Ivan Zormana. Ob tej priliki bo izdana lepa spominska knjiga.

Naš klub je sklenil na zadnji svoji seji, da se damo člani slikati in da bo potem ta slika priobčena v spominski knjigi. Zato pa že sedaj opozarjam meščane in meščanke, da ste gotovo navzoči v nedeljo 16. marca v Bukovnikovem studio na 185. cesti in sicer ob eni uri popoldne. Prosim vas, da si vsi dobro zapomnite ta dan, da ne boste mogoče odsotni iz mesta, ali da se ne boste preveč najedli in potem zaspali kje na zofi. Zato naj si vsak zapomni ta dan in gotovo pride v Bukovnikov studio točno ob eni uri.

Predsednik.

Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave.

Maškaradna veselica, katero smo priredile članice Ženskega kluba Slovenskega doma na Holmes Ave. dne 22. februarja je v vseh ozirih sijajno izpadla.

Jankovichev orkester je prav izvrstno igral polke in valčke, da se je vse vrtelo, staro in mlado. Prav vse je bilo židane volje. Vsak se je zadovoljen vračal na svoj dom, pa ne prej, da so nam petelinčki zapeli svoj jutranji kikiriki . . .

Tudi mask je bilo lepo število, ker pa smo imele veliko nagrad, smo lahko tudi vse nagradile in obdarovale. Da pa smo imele toliko lepih nagrad, se pa moramo zahvaliti našim dobrosrčnim trgovcem, ki so nam jih radevolje darovali.

Darovali so sledeči slovenski trgovci in posamezniki: Slovenska zadružna zveza, John Asseg, Leo Kaušek, Frank Jurečič Dry Cleaning, Anton Dolgan, John Glavach Bakery, Frank Laurich, Anton Ogrin, Margies Beauty Shop, Frank Jakus, Joško Penko in Mihael Lah. Vsem tem izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Dalje najlepša hvala direktoriju Slovenskega doma, ki se je v prav lepem številu udeležil veselice. Hvala pa tudi vsem delničarjem in delničarkam in vsemu ostalemu občinstvu za tako lepo udeležbo. Me smo vam zelo hvaležne.

Prav lepa hvala tudi lokalnemu časopisju Ameriški Domovini in Enakopravnosti za vso reklamo, ker to vsi vemo, da brez reklame ni uspeha.

Torej naj velja najlepša zahvala vsem, ki ste prišli na veselico ali pomagali na ta ali oni način do tako lepega uspeha ter vas vse že sedaj vabimo na veselico v prihodnjem letu na isto soboto. Do tedaj pa pozdravljeni. Za odbor,

F. Susel.

Iz Euclida

Prihodnjo nedeljo bo velika ohcet v Euclidu. Ker pa je sedaj ravno post, se boste gotovo vprašali, kdo se neki sedaj ženi? Ženini so kar trije, a nevesti pa samo dve. Obe nevesti pa sta zelo bogati (če jima kdo kaj posodi), prav tako sta bogata tudi oba ženina, če jim posodi tretji ženin. To je bogatija, kaj ne? Eni si izposodijo pšenico od mlinarja, drugi živino, da se potem bahajo koliko glav premorejo itd.

Veste in hribovski ženin se prav malo zmeni za nevesto, samo denar mu je mar, če bi ga mogel kje dobiti. Babjek tudi ni, ker tako pove sam njegov stric, ki pravi, da skupaj spita in sicer eden pri peči in drugi pa za pečjo. Miha pravi, da bo tudi po poroki ravno tako in da bo za nevesto postelja v kamri. Dolg čas ji pa tudi ne bo, ker bo imela dovolj dela na polju. Pretepal je pa tudi ne bo, ker se je že sedaj boji, ko ga je pa tako hudo pogledala, da ga je kar mraz stresel. Zato bo rajši stresal kostanj in se znašal nad njimi. Vidite, tak je eden izmed ženinov. Drugi je pa mlad in se ženi z očmi, da mu potem zrasteјo velika ušesa, ker je še bolj otročji.

Tretjega vam pa ne bom opisaval, zato ker ga bom jaz sam predstavljal. Če hočete vedeti kakšen bom, me pridite pa pogledat in sem uverjen, da se boste dobro nasmejali, pa ne meni, ampak Mihu, Mihu, ker ta vam je tič.

Ob tej priliki boste lahko tudi videli novo scenerijo, katero prav pridno dela mojster Floss. Stric Andrejka bo pa sedel za pečjo in nam bo pripovedaval kako ga na levi strani rebra bolijo, držal se bo pa za desno stran in govoril rekoč: "Zdaj pa moramo iti od tod, če ne, vam ga spijemo celi sod . . ."

Največ sitnosti pri tem pa ima Mr. Frank Požar, ki vso to stvar režira. Ženiti mlade je težavno, ker še ne vedo veliko o tem, ta starim se pa vse skupaj vidi vse bolj kot sanje in smo prav veseli, da je to samo igra, ki ima naslov "Dve nevesti."

Torej, kdor se hoče malo razvedriti in razveseliti naj ne pozabi v nedeljo 16. marca priti ob treh v Slovenski društveni dom na Recher Ave. Vas prav vljudno vabi dramsko društvo Naša zvezda.

Ogrin.

Francoske avtomobilske tvornice bodo v bodoče izdelovale poljedeljske stroje mesto avtomobilov.

Glasbena matica

Cleveland, O. — Bliža se dan 1. marca, ko nam bo dana prilika izrednega užitka, to pa le tedaj, če se bomo udeležili koncerta, katerega priredi Glasbena matica — ta odlični zbor.

Mi vsi, ki ljubimo slovensko petje in ki smo posečali prireditve Glasbene matice (prej Samostojne Zarje) moramo dati priznanje temu odličnemu zboru. Za moja ušesa in za moj čut Glasbena matica prekaša vse ostale zbore in kot se izražajo kritiki, ga ni boljšega zbora med Slovenci v Ameriki.

Ali pa se mi zavedamo koliko truda in časa je potrebno predno je mogoče prirediti dober koncert naših pesmi na odru? Kot zavednih kulturnih Slovencev, je naša dolžnost, da v nedeljo napolnimo dvorano Slovenskega narodnega doma do zadnjega prostorčka. Dajmo zboru moralno in gmotno podporo. Naj naša pesem ori v Ameriki še mnoga leta.

Kakor sem nekaj slišal se ti naši pevci pripravljajo, da nam v jeseni podajo zopet eno lepo operno predstavo. Če sem prav poučen, je naslov tiste opere "Cigan baron," kar bo gotovo nekaj imenitnega.

Še nekaj dni je do koncerta. Nabavimo si vstopnice v predprodjai. Vstopnice lahko dobite pri vseh članih Glasbene matice in v sladščičarni Mrs. Makovec v Slovenskem narodnem domu. Naj bo nedelja 16. marca rezervirana slovenski pesmi. Koncert se prične ob pol osmih. Torej bodimo enkrat točni.

Prijatelj petja.

Cene ladjam pred vojno in sedaj

Kadar je vojna, so razmere pač takšne, da se vse stvari podraže. In že kar čudno se nam zdi, če naletimo kje na kakšno stvar, ki je še vedno obdržala isto ceno, kakor jo je imela prej, ko vojne še ni bilo. Nekatere stvari so se pač podražile zato, ker jih zaradi vojne res ni, ali pa vsaj obstoji strah, da jih v bližnji bodočnosti ne bo, druge pa spet kar tako iz navade, ki se uveljavi menda vselej ob takšnih razmerah. Ljudje, ki jih prodajajo, imajo pač lahek izgovor, češ saj moramo tudi mi vse dražje kupovali, trgovci pa si dostikrat tudi mislijo: Še radi boste kupili tudi za to ceno, pa ne boste niti dobili. In tako prisilijo odjemalce, da si potrebne stvari nabavijo, čeprav so že izdatno dražje kot sicer in da si celo narede zaloge za morebitne še hujše čase. Toda to so stvari, ki pridejo v poštev med navadnimi ljudmi in pri katerih igrajo seveda najvažnejšo vlogo življenjske potrebščine.

Cene pa zaradi vojne niso poskočile samo živilom in drugemu, kar človek potrebuje v navadnem življenju. Tudi najraznovrstnejše orožje, ki si ga je človek do današnjih dni izmislil za to, da ubija sočloveka, ni obdržalo iste cene, saj je to vendar stvar, ki je v vojnem času za vojskujočo se državo tudi več kot "življenjska" potrebščina. Če si ga država sama ne more v zadostni meri izdelati, ga mora pač kupiti, in tisti, ki ga ima naprodaj, tudi računa s tem, da mu sme nastaviti višjo ceno, ker ga bo odjemalec — država — vseeno kupil, ker ga sam nima dovolj, potrebno pa mu je, če hoče uspešno prestati sovražni napad. Ve, da bo plačal, če je še tako drago, raje kakor pa bi si kdaj očital, da je sam kriv poraza, ker je preveč gledal na denar, premalo pa svojo lastno svobodo.

Med orožje, ki ga mora danes imeti vojskujoča se država, pa spadajo seveda tudi ladje. In zato so se tudi te podražile, če jih hoče kdo kupiti drugod. Najbolje to ve vsekakor Anglija, ki si mora kljub temu, da je danes še vedno najmočnejša država na morju, vojne ladje še kupovati, ker je pač prepozno začela misliti na to, da jih bo kdaj potrebovala še več, kakor pa jih je sama zgradila. Danes se tega dobro zaveda. Spoznala je nevarnost, ki ji preti zaradi sovražnih napadov na njeno brodovje. Zaveda se dobro, da se bo le toliko časa lahko uspešno branila, dokler je tudi na morju sovražnik ne bo oneposobil in izpodrinil. Ker pa so današnji časi največje naglice in tudi številne angleške orožarne ne zmorejo pravočasno vsega ogromnega dela, ki bi bilo potrebno, je vojne ladje začela na debelo kupovati v Združenih državah. Zaradi resnosti položaja ne gleda na ceno in to vemo seveda tudi v Ameriki. Zato Anglija ladij ne bo plačala po isti ceni, kakor bi jih bila morda pred izbruhom vojne, pač pa dokaj dražje. Ameriški industrijalci so pač znali izkoristiti angleško stisko in so kljub simpatijam, ki jih morda goje do angleškega naroda, še dalje v prvi vrsti trgovci. To dokazuje tudi eno zadnjih poročil, ki govori o tem, koliko so se ladje v zadnjem času podražile. Pravijo, da so jim cene poskočile še za 25 odstotkov. Ladje se plačujejo po tonaži. Prej so računali vsako tono nosilnosti po 45 dolarjev, zdaj pa so poskočili na 60 dolarjev. Deset tisoč tonska ladja je torej prej stala 450,000 dolarjev po novi ceni pa bodo zanjo morali plačati 600,000 dolarjev. In to je nazadnje le srednje velika ladja.

Tudi iz tega se vidi, zakaj Amerika odločno vztraja pri tem, da je treba Veliko Britanijo v njenem boju za obstanek kolikor le mogoče podpreti. Britanija pa je te ameriške pomoči vesela, tudi če bi še nadalje veljalo trdo načelo ameriških finančnih mogotcev: Plačaj in odpelji! Saj ji vendar nihče drugi na svetu tako izdatne pomoči ne bi mogel tako naglo dati.

Starodavna krščanska cerkev pod Kavkazom

Zmerom kaj novega iz starodavnih časov odkrijejo, oziroma odklopljejo neugnani arheologi ali drugi podobni učenjaki, da bi obogatili sedanjo znanost. Dostikrat presenetijo svet z res zanimivimi odkritji. Tako zdaj poročajo, da so v vasi Lekit pod Kavkazom odkrili ostanke krščanske cerkve, o kateri trdijo, da je bila gotovo zgrajena v 6. ali 7. stoletju. Zidovi te stare cerkve so visoki le 7 metrov, lepo pa so ohranjeni tudi še ostanki cerkvenega stolpa. Pravijo, da je starodavna cerkev v Lekitu čisto podobna cerkvi v sirijski Bosri in starinskim spomenikom v Carigradu ter Raveni, ki spadajo v dobo cesarja Justinijana. Cerkev še niso vso izkopali in bodo zato z deli nadaljevali.

Če verjamete al' pa ne

Ker Ti, Jaka, večkrat kakšno nepravdansko poveš o medvedih, bom še jaz eno. Pa moja ima garancijo in je nisem izvil iz vrbe, kot jih ti, da boš vedel. Se reče, saj lahko verjameš, ali pa ne, kakor si ravno nataknjen.

Iz Topliške fare je šlo več možakov polhe lovit. Ko so enkrat nastavili pasti po štoreh in žlamborih, so si zakurili velik ogenj in ko so se malo oddahnili s telesnimi amendmenti, menda so imeli s seboj kuhan kostanj, ka-li (prešmentani kostanj, če ga nimamo že od božiča na programu), potem so pa polegli okrog ognja in v gnadi božji prav lepo zasmrčali.

Pa je enemu padel dob... ogorek na roko, da ga je za... melo in prebudilo. Ko se za... no ozira okrog, če si ni mo... kak sosed privoščil malo do... če zabave z ogorkom, zagleda... oni strani ognja neko ogro... in črno stvar, ki je imela na... že zelo veliko dopadejenje... ognjem, ker prav pošteno je... gala drva in smrčala, da se... kar hoje pet milj naokrog...

Ker je možak vedel, da no... vaščanov ni prišel v kožuhu... he lovit, je po dolgem raču... na prste ugotovil, da je t... stvar preko ognja najmanj... ved, če ni mar sam bognasv... iz spodnjih prostorov, ki je... šel tepeškat grešne duše top... polharjev.

Naš mili rojak se je za... silo naglo prekrižal trikrat... redoma, kar bi naj bilo za... obrambeno linijo, potem je... začel premišljati, kaj bi n... vil, da bi se vse pravdans... šlo in da ne bi nobena str... pela prevelike škode, ne na... ši in ne na telesu.

Ali bi zbudil drage sor... ali bi jo sam potihoma ucvr... v zaklonišče in prepustil... polje drugim? Saj bi jo bil... da res vlil ritensko, če ne... til v nogah neko slabost. T... begom ne bo šlo. Ampak... soseščina pa tudi ni, da... predolgo trpela, ker bi p... lahko kaj napek. Naj bi s... čimo prebudil kak Toplič... nima kdovekdaj srca, pa... pošasti ustrašil in zajavkal... začel dreti na vse mile vi... bi zverino, če je res zv... spravil v slabo voljo, ker... motil v spanju, zato je se... možak po drugem pripo... ki bo, tako je sodil, vsaj za... silo zaleglo.

Prav polagoma se ste... ogenj, vzame iz njega p... garivec, ki je kaj veselo go... enem koncu, potem ga p... silo porine kosmatemu v... cu preko ognja v žrelo, da... koj zadišalo tam okrog, k... kdo sušil mesene klobase v... niku.

V tistem hipu je pa to... šast že tako zarjovela, kot... ji res kaka krivica godila... pa je planila v grmovje i... je bilo tako lomastenje p... ni in gori v hrib na drug... kot bi kdo zapodil čredo... konj v preseko.

Saj ni treba še posebe... njati, da Topličani pri... špektatlu niso mogli spa... preplašeni so skočili pok... segali po garivcih (to... mora šteti v čast in sla... gledali, kam bi udarili... res, je res, Topličani ni... tako.

Ta, ki je bil sam naprav... zivo na sovražnika, jim... kako in kaj. Pa se ogla... možak: "Hudika nazaj, to... kar tako. Pravim vam, da... mo proti domu. Tista st... prišla nazaj, čim si bo go... lo ohladila in kar se nas... krat še tukaj obiralo, bi se... zumeli prav dobro s kos... cem."

Pustili so res vse skup... sti in polhe, in če bi jih... kako so si takrat Toplič... magali proti domu. Nober... tel biti zadnji.

Dolgo si niso upali na... tisti prostor. In ko so se... res skorajžili in šli, obor... zob na kraj tiste domač... ve, ni bilo poznati, kje s... ogenj. Niti enega ogorka... lo več in zemlja razpras... golega.

Kaj praviš, Jaka, ali bi... drugače napravil? (D... drugače! Ne bi bil sam... ved lomastil po lešćevju... vem. Na drugem koncu... bi bilo še vse drugačno... nje pod mojimi nogami... vse do pičice verjamem... ga ne, da bi se bil kdaj... gozdove izgubil kak mo... To Ti je napisal za kra... predno gremo orat, Jože... pec iz Geneve.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Maya

"In kaj bo storil poglavar Mimbrenjev?"

"Nemudoma bom odpotoval domov z ujetniki. Čim prej odidem odtod, tem manj se mi je treba bati, da bi mi ušli."

"In nekaj ljudi nama pustiš, da bodo gnali črede?"

"Kakor rečeno, petdeset ljudi vama dam, na razpolago so vama, pokorni vama morajo biti."

Zadovoljna sva bila. Meni posebej ni bilo mnogo za vročekrvnega poglavarja. Kočljivo nevarno delo naju je čakalo, treba je bilo morebiti nagle odločitve. Trmasti starec bi nama bil le za sitnost in še škodoval bi nama. In sama z Winnetouom sva lahko hitreje potovala ko pa v spremstvu poglavarja in njegovih ljudi.

Tudi Winnetou je dejal pohvalno:

"Moj rdeči brat se je prav odločil! Tudi midva bova nemudoma odpotovala.

Ampak prehitela bova gonjače s čredami. Potrebovala bi bojevnika, ki bi nama bil za sela, če bi bilo treba obvestiti tvoje ljudi. Spremljal bi naju."

Kój sem predlagal:

"Prosil bi Močnega bivola, naj nama da za tak slučaj svoja sinova s seboj. Pametna in pogumna sta, dokazala sta, da sta mela zelo uporabna.

Ali je Winnetou prav da naju spremljata Nalgu mokašija sinova?"

"Naj se zgodi, kakor odloči Old Shatterhand!"

Poglavar Mimbrenjev je bil neveda zelo zadovoljen. Še ponosen je bil, da bodeta smela njegova sinova vkljub svoji mladosti spremljati Winnetoua in Old Shatterhanda. Obljubil je, da jima bo izbral za na pot najboljša konja. Kar mi je bilo seveda zelo ljubo, ker bi sicer naglih vrancev ne bila dobajala.

Domenili smo se še o podrobnosti in legli spat. Z zoro smo vstali, se izdatno oskrbeli z živili, ker nismo vedeli, ali bomo našli živež na razdjani haciendi, se poslovili in zajahali.

Slovo od Nalgu mokašija in njegovih ljudi je bilo prisrčno. Obljubiti sva morala, da ga obiščeva, ko opraviva z izseljenci. On strogo nama je zabičeval, da morava le k njemu poslati po pomoč, če bi jo potrebovala.

Yume so jezno gledali za nami. In Vete ja je vpil:

"Tamle jezdita izdajalca in lažnivca! Da nisem ujetnik, ko omazano vodo bi ju izlil!"

Seveda, da ni bil ujet —!

Žal smo se s tem nevarnim človekom kmalu spet srečali —.

Nisva se zmenila za njegovo jezo, v skok sva oddirjala, za nama pa nadebudna Mimbrenja.

Drugi dan opoldne smo prispeli na haciendo. Konja Mimbrenjev sta se potila, da se je kadilo od njiju, najina vranca pa sta bila sveža, kot da sta pravkar prišla s paše.

Krenili smo ob potoku navzdol in kmalu zagledali pred seboj ožgane in okajene razvaline. Žive duše ni bilo videti.

Obstal sem pri vhodu, ni se mi zdelo varno.

"Moj brat naj sam pojezdi na dvorišče!" je dejal Winnetou, ki me je koj razumel. "Rdeči ljudje so napadli haciendo in če je kdo med razvalinami pa bi nas zagledal, bi mislil, da smo Yume, in bi streljal ali pa bi zbežal."

"Winnetou naj počaka z Mimbrenjema!" sem rekel in pognal konja na dvorišče.

Žalostna slika se mi je nudila. Kar je bilo lesenega na poslopjih, koče za delavce, hlevi, obrambe, streha glavnega poslopja, vse je pogorelo. Zoglenelo tramovje je ležalo naokoli, očrnjeli zidovi so moleli v popoldansko solnce, brezupno so strmela prazna okna.

Preiskal sem razvaline, pa nikogar nisem našel. Vrnil sem se in stopil ob zunanji strani obzidja.

In ko sem krenil krog južnozapadnega ogla, sem zagledal prvega človeka na razdjani haciendi, belokožca v dolgi, črni obleki, skoraj bi bil rekel, da je duhovnik. Počasi in zamišljeno je stopal ob zidu.

Ko me je opazil, je iznenaden obstal.

"Buenas dias — dober dan !" sem pozdravil po španisko. "Povejte, ali spadate k tejle haciendi?"

Ostro me je gledal s svojimi bodečimi očmi.

"Da!" je odgovoril.

"Kdo je njen lastnik?"

"Senor Melton."

"Torej vendar on —! Iščem ga, moj dober znanec je."

"Žal vam moram povedati, da ga ne bodete našli."

"Tako —! Škoda —! Ga ni na haciendi?"

"Ne. Odpotoval je v Ures s prejšnjim lastnikom, don Timoteom Pruchillo, da skleneta kupno pogodbo pred oblastjo."

"Škoda —! Pa so vsaj njegovi prijatelji ostali na haciendi?"

"Wellerja mislite? Ne. Odpotovala sta k Fuenti de la roca — k Skalnemu studencu —."

"In nemški izseljenci ?"

"So odpotovali z Wellerjema v gore k Fuenti, kjer jih pričakujejo Yume.

Gotovo ste dober prijatelj senor Meltona, da poznate vse te osebe. Ali smem vprašati, kdo."

Prestrašen je umolknil.

Stopala sva ob zidu nazaj, odkoder sem prišel, in zavila krog ogla. Pa je zagledal Winnetoua in Mimbrenje.

Kar sapo mu je vzelo. Strmel je v Apača in vzkliknil po angleško — ves čas sva govorila po španisko —:

"Winnetou —! Vsi vragi —! Sam satan ga je pripeljal sem!"

Obrnil se je, se pognal črez potok in v dolgih skokih zbežal po ožgani goličavi, iz katere so tu pa tam moleli zogleneli štori in napol zgorelo grmovje.

Winnetou ni rekel besede, pognal je konja, preskočil potok in pohitel za ubežnikom. Gotovo ga je dobro poznal, pa spomni na njega menda niso bili prijetni, sicer bi ga ne bil zasledoval.

Pa zasledovanje ni bilo lahko. Konj se mu je spotikal ob ožganih štorih, ki jih je zakrival pepel za pedenj debelo, se zapletal v napol zgorelo vejevje in nekajkrati bi bil skoraj padel. Winnetou je skočil iz sedla, pustil konja in peš hitel za neznancem.

Da sem vedel, kdo je in da ga je treba prijeti, izlahka bi mu bil koj po prvih skokih poslal kroglo v nogo. Tudi Winnetou bi bil isto storil, če bi se mu bilo zdelo potrebno. Pa tudi ni streljal. Zanesel se je na svoje brze noge. Neprekosljiv tekač je bil.

Toda kmalu sem uvidel, da ga ne bo dohitel. Tekel je z vso opremo, ubežnik pa ni imel druga na sebi ko suknjo. In strah mu je pospešil noge, da je bežal, kakor še menda nikdar ne v življenju.

Ubral jo je za haciendo po pobočju navzgor, prispel za celo minuto pred Winnetouom na vrh in izginil za robom. Ko je prihitel Winnetou na vrh, se je pognal za njim, pa obstal, zgrabil za puško in z očmi meril razdaljo. Streljati je mislil, pa povesil je puško, zamahnil z roko, kot bi hotel reči: "Ni vredno!", se obrnil in prišel nazaj. Vranec je še nepremično stal sredi ožganega štorovja, zajahal ga je in prijezdil k meni.

(Dalje prihodnjič)

Spomladi

Le kaj se je zgodilo? Počemu gre stari gozdar Janež v nedeljo zjutraj tako zgodaj v gozd? Saj je vendar že star, in tisti časi so tudi že mimo, ko človek ni smel niti za hip spustiti gozda izpred oči. Pa je že tako s starimi ljudmi: se ogenj ohladi v telesu, pa se naseli nemir v kosti.

Gozdar Janež obstane in srkne zrak vase. Resnično, da vohlja kakor divja zver. Nato zmaje z glavo. Sam Bog ve, kaj mu ni všeč v tem dišečem pomladanskem ozračju! A stari ljudje vlačijo s seboj kar vrečo spominov, čeprav se znajo tako pokoncu držati kakor tale gozdar Janež.

Nemara ga tisti dih, ki veje čez krošnje bukev, spominja nekega, že zdavnaj minulega jutra. Takrat je prišla Mina, njegova prva žena, z njim pred vrata prav te hiše, ker si ni mogla kaj, da bi po prvi noči ostala sama v tej samotiji—saj so ženske časih malce čudne in prav za prav kar nič ne spadajo v gozd, ki more moškemu postati najboljši prijatelj, a le ženskam zmeraj nekaj strahotnega, ko da ni s tega sveta . . .

Zdaj pa je Mina že več ko dvajset let pod mogočnimi hrasti, in gozdar Janež še dandanašnji ne ve, ali je bilo prav, da jo je ondi pokopal. Le malo jih leži na majcenem gozdnem pokopališču, in pozimi, ko burja zavija nad velikim jezerom, časih groba kar ni moči najti, tako ga je pesek zasul. Seveda hodi Marta, druga gozdarjeva žena, čez dan tjakaj in odmeče pesek, saj se ona dobro zaveda, kaj je njena dolžnost. Njegova druga žena živi zmeraj malo v spoštovanju, ki ga izkazuje rajni in katere pač ne bo utegnila nikdar docela nadomestiti . . .

Mina je bila nežna, skoraj dragocena. Bila je tudi v veselje, podnevi in ponoči. Po pravici povedano ni bila prav nič primerna za ženo gozdarju, ki ni nikak uradnik, ampak je tudi nekoliko kmeta. Zakaj, s samo plačo se ni še nihče sala nabral na tem svetu. Mina pa je bila bolj za rože kot za salo. Pa kaj se zmeni mlad človek za kaj takega . . .

Gozdar Janež je prehodil že precejšen kos poti v tem jutru in je šel že mimo Mininega groba in čez travnik in mimo velikega kamnoloma. Koj bo pri mogočnem borovcu, kjer večidel sedeva jastreb na njegovih trhlih vejah. Odondot se more roparska ptica razgledovati po vsej jasi.

Gozdar obstane pri tem drevesu. Zares se je že močno postaral, zlasti predlansko zimo, ki je Pavel ni preživel. A tista zima je bila le preveč huda.

Saj ni samo Pavel podedoval drobnih kosti matere. Tudi Lizika se je vrgla po njej. A to niti ni čudno, ker je ona poslednji spominček, ki ga je Mina dala svojemu možu. Ko je postajala bolj bleda in zmeraj bolj krhka in jo je slednjič poleti pri topli peči stresal mraz, je imela Liziko zmeraj pri sebi vnaročju.

Kako je človek vendar krivičen! Ko se je bil gozdar poročil z drugo ženo, ki je bila povsem drugačna in ki je začela s svojimi krepkimi rdečimi rokami skrbeti tudi za salo, se je zazdela Lizika postarnemu možu kakor poslednji odsvit iz boljšega življenja in kakor očitek za kesanje. Pa saj to ni bil nič več zakon iz ljubezni . . .

Kaj se je vendarle zgodilo? Zakaj vprav danes rojijo te misli gozdarju po glavi in se jih ne more otresti?

Na jasi se rasvetijo prvi sončni žarki. In dasi jim je težko prodreti skozi goščo žičnate sive brade, pa stari mož vendarle občuti njih božkanje.

Ah, da, Lizika! Tako polzi skozi življenje kakor to krotko jutranje ozračje. Tudi ona je na svetu v veselje, kakor toliko drugega v življenju. Stari gozdar marsikaj spregleda Liziki. Nič ji ni treba delati; vesel je, da je ona le na svetu. In prav nič se ne zaveda, da je to mlademu dekletu kletka, ko si jo želi imeti zmeraj krog sebe in da ni več otrok. Teh stvari se samotni gozdni prebivalec ne spomni.

Zdaj se je gozdar odkril. Toplota ga utruja, zlasti še, ko je ni še navajen.

Prav takle dan je bil, ko je bil šel gozdar po tejle jasi z Mino. Prav težko in sladko ozračje ju je obdajalo. Skoraj nesti je bil moral Mino, ko je bila tako nežna! In pod temle borovcem sta potem sedela . . .

Kako sta si smrt in življenje vendar blizu! Pravkar zagleda gozdar goloba, ki mrtev leži na tleh. Nehote vzame puško z rame, medtem ko pregleduje trupelce med jeklenosivim perjem. Golobček je še topel. Jastreb je moral pravkar odleteti. Nemara se bo še vrnil, Janež ga bo počakal.

Polagoma izginja rosa s trav. Cvetice odpirajo čaše in razširajo vabljivi vonj svojih prašnikov v svet. Stari mož obstane ko prikovan na mestu. Njegove misli so že spet pri Mini — ali pri Liziki? Ko sta vendar tako podobni druga drugi!

A kdo je le tole, ki tamle na desni prihaja izza podrastka, čigar nežno zeleni zastor se spet koj zapre? Lizika to ni— le kako bi se takole zgodaj upala oditi iz hiše! Saj rada dolgo poleži in oče ji to tudi privošči. Toda Mina je vendar že dolgo mrtva . . . Kar čudno postane staremu srcu pod prepotenim, zelenim jopičem! Gozdar Janez občuti udarec kakor bolečino in počasi, kakor v obrambo, dvigne puško. Z levim očesom zamežikne, a ta pogled, ki ostro in ozko meri nad črno cevjo, ne velja jastrebu, ki se še ni bil povrnil . . .

Po travniku stopa moški; kar naravnost proti Liziki. Ta je hujši kakor jastreb. Tale moški, ki gozdar v njem nevede spozna mladega učitelja, hoče samotnemu očetu ugrabiti še tisto malo veselja, ki je ostalo njegovem staremu življenju!

Zdaj je učitelj že pri Liziki in že sta si v objemu, ko da drugače sploh biti ne more. Koj nato izgineta, držeč se za roko, v goščave. Gozdar Janež povesi puško . . .

Torej, kaj se je le zgodilo? Prav nič takega: pomlad je prišla v deželo, kakor vsako leto doslej. A letos se je bila zakasnila za šest mesecev.

A kdo ima na tem svetu pravico, da bi samo zase zahteval kaj veselja? Kdo sme večno prenavljanje ovirati? Rože so le za mladino in salo je za starino . . .

—o—

Ahasver z violino

V zeleni ciganski voz, majhnemu vagonu podoben, je vpležen mržav konj. Dolgolasi mož z bodljikasto brado ga priganja v nerazumljivem jeziku. Na vratih se suši perilo, v vozu se med blazinami in cunjami drenja kup črnolasih otrok.

To je stalna, nespremenljiva slika, na katero večkrat naletimo. Tako jo opisuje stari kmet, če pripoveduje o svoji mladosti in o lovu na cigane, ker so mu izpred oči ukradli kokoši. Tako potujejo od žegnanja do žegnanja, od sejma do sejma, po deželi in trgih, v predmestjih in velemestih. Romali so in še romajo, žive in postopajo ti ljudje, ki so še zadnje zatočišče romantike v zmašiziranem, brezdomovinskem svetu, žalostni vitezi velikih cest, sinovi ahasverovi, "večni Judje" . . . Kdo so in odkod so prišli?

Najzanimivejše in najskrivnostnejše je, da na to vprašanje ni mogla dati odgovora moderna znanost s svojo zgodovino, naukom o narodih in plemenih, primerjajočim jezikoslovjem itd. Koliko znanstvenikov se je pečalo s "ciganskim vprašanjem," toliko domnev imamo; vsaka je lahko pravilna; za nobeno ni mogoče reči, da je pravilna.

Pravijo, da izhajajo iz Madžarske, iz Karpatov, njihov jezik ima madžarske primesi . . . Drugi zopet trde, da izhajajo iz globin Srednje Azije, domovine večine narodov in ljudstev. Iz njihove pasme lahko sklepamo na tatarsko pokoljenje. Tretji zopet pravijo, da jim je Španija prvotna domovina. da je z najstarejšimi domačini Baski, ki prebivajo na obronkih Pirenejev, dokaz za to, ker je v teh videti sledi preminulih narodov. Drugi, pravijo zopet, da moramo iti na Kavkaz, da, celo tja do Tibeta, če hočemo najti prvo domovino ciganov. Uganka torej ostane . . .

Cigane brez izjeme označujejo lastnosti, ki pri nobenem drugem narodu na svetu ne pridejo tako do izraza. To so: nagnjenost k nomadskemu življenju, sovraštvo do vsake določene življenjske oblike in stalnosti, naravnost strastno samovanje in oddaljenost od neciganov, zlasti pa njihov način ljubezni in neskončno veselje do glasbe.

Tako živeč romajo po vsej Evropi, igrajo, napovedujejo usodo iz kart, plešejo po sejmiščih, zbujajo čuda pri ljudstvu z dresiranimi psi in medvedi vedno brez dovoljenja in zato vedno v sovraštvu s policijo in žandarji. Pogosto se jih rada prime zelenjava po polju in vrtu, radi goljufajo pri kartah, redko pa najdeš med njimi velike zločince. Posvetijo se tudi kakemu rokodelstvu, a le takemu, ki ga lahko med potjo opravijo, kot krpanje loncev, brušenje nožev, nikdar pa niso stalni, tudi pri delu ne. Najljubša jim je pač godba, zato vedno igrajo, strastno ljubijo gosli, ogrske čardaše, ljubavne napeve . . .

Ali jih res ne more ukrotiti moderna država s svojim številnim aparatom, policijo, šolami in zavodi? Ali je proti tem zagonetnim nomadom res edino učinkovito sredstvo palica?

Narava je pač narava. Že v prejšnjem stoletju so izdali v raznih državah posebne zakone, ki naj bi uredili življenje ciganov. Podili so jih iz vasi, jemali jim vozove, jim dali zemljo, da bi jo obdelovali in se tam ustalili, jih učili obrti, pa vse brez uspeha. Cigan je ostal cigan.

—o—

IZ PRIMORJA

— Visok gost v Gorici. Za krajšo dobo bivanja se je v Gorici nastanil član vladarske hiše princ Evgen Savojski, vojvoda ankonski. Goriško prebivalstvo je visokega gosta z veseljem sprejelo. Prve dni njegovega bivanja so se mu poklonili predstavniki raznih civilnih in vojaških oblastev in uradov, med njimi prefekt, župan, predsednik deželne uprave, in mu izrazili svojo vdanost.

— Labinjski premogovnik razširjen. Pred kratkim je bil slovesno otvorjen nov rov v labinjskem premogovnem ležišču. Vhod v novo jamo je na labinjski ravni, dobrih 5 km oddaljen od naselja Arna, kjer je središče istrskega rudokopnega podjetja. Novi rov je 600 m globok in pelje do še nedotaknjenih osrednjih bogatih žil. Po novem rovu bo prevoz dragocenega podzemeljskega bogastva zelo olajšan in pospešen.

V prvi vrsti od leve na desno sedé W. E. Ebert, pomožni blagajnik; Thomas Coughlin, predsednik; William H. West, pomožni blagajnik. V drugi vrsti pa sta levi F. A Castella, nadzornik in desni pa je W. W. Free, podpredsednik in blagajnik.

Ob priliki 25 letnice poslovanja The Morris Plan Bank bančnega zavoda je bilo posebno odlikovanih šest uradnikov tega podjetja, ki so v službi že od leta 1916 in katere nam kaže gornja slika. Glavni urad tega bančnega podjetja je na 921 Huron Rd. podružnice pa so na E. 147. St. in St. Clair Ave., Detroit Ave. in W. 117. St. in na Lee Road in Meadowbrook Blvd. The Morris Plan Bank je bil prvi zavod te vrste v Clevelandu, ki je pričel dajati osebna, družinska in posojila malim trgovcem. To podjetje je izdalo tekom poslovanja nad 500,000 takih malih posojil. V 25 letih so prejeli vložniki v obrestih $2,470,000.

MALI OGLASI

SEDAJ JE ČAS!

Pomlad se bliža in sedaj je čas, da obrežete drevje na svojih vrtovih. Pri nas dobite vse potrebno vrtnarsko orodje ,kakor nože, škarje, žage itd. Imamo tudi vosek, s katerim zamažate rane na drevju, ki jih napravite z obrezovanjem.

Pri nas dobite tudi vsakovrstna umetna gnojila.

GRDINA HARDWARE
6127 St. Clair Ave.

Stanovanje se odda

Odda se stanovanje treh sob in kopališče. Vprašajte na 6011 St. Clair Ave. (60)

Soba se odda

Lepo opremljena soba se odda fantu; gorkota; blizu Richman tovarne. Vprašajte na 5801 Dibble Ave. (60)

Stanovanje v najem

V najem se oddajo štiri lepe sobe na 15625 School Ave. (59)

Delo dobi

Sprejme se fanta, ki bi delal v trgovini z avtomobilskimi potrebščinami. Zglasi naj se na 15300 Waterloo Rd. (59)

1940 FRIGIDAIRE in Electrolux ledenice naprodaj. Kupite sedaj in prihranite od 20 do 40%.

Norwod Appliance & Furniture
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185. St.
Wed.-x)

Michael Casserman
18700 Shawnee Ave.
Tel. IVanhoe 3877
Plumbing
Electric Sewer Cleaning
(5, 7, 10, 12, 14, 17, 19, 21)

Hiša naprodaj

Proda se hiša za dve družini na Holmes Ave., 4 sobe spodaj, 4 zgoraj, 2 na tretjem nadstropja, 2 furneza. Blizu cerkve in šole $4800.

Poizve se na 16821 Grovewood Ave. ali pokličite KEnmore 1254. (Mar. 8, 12, 15)

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIŽ

Čudovito pa je, kako hitro se ljudje po večini spametujejo, kadar pridejo pod milo nebo. Zdi se mi skoraj kakor čudež, da razen enega ni bilo še več ubitih."

Vprašal je nekajkrat po Simonovih ranah. Oni mu je rekel, da jih ne čuti preveč — čeprav so ga pošteno skelele.

Dospela sta na Formo pozno zvečer in Erlend je stopil s svakom v hišo. Svetoval mu je bil, naj takoj naslednjega dne pošlje upravniku pisanje o tem dogodku, da bo z njegovim varstvenim pismom zadeva do sodne razprave čimprej urejena. Erlend je bil rade volje pripravljen, da še nocoj spiše pismo za Simona — rane na prsih bi svaka najbrž ovirale pri pisanju: "In jutri moraš lepo mirno ostati v postelji, gotovo boš od ran dobil malo mrzlice —"

Ramborg in Arngjerd sta bili še pokonci in sta čakali. Zaradi mraza sta bili zlezli na klop ob topli strani ognjišča in skrčili noge — med njima je ležala igralna deščica —, bili sta kot dva otroka.

Komaj je Simon spravil iz sebe nekaj besedi o tem, kar se je bilo pripetilo, je njegova mlada žena zletela k njemu in mu ovila roke okrog vratu. Nagnila je njegov obraz k svojemu, se pritisnila z licem k njegovemu — in Erlendu tako stiskala roko, da je smeje se pripomnil, češ, nikoli ne bi bil verjel, da ima Ramborg tako moč v rokah —.

Na vsak način je hotela, da ostane njen mož čez noč tukaj v izbi, in da bo sama bedela pri njem. Skoraj jokaje je prosila za to — nato se je Erlend ponudil, da bo ostal pri njih in spal pri Simonu, ako Ramborg pošlje na Jorundgaard sporočilo — saj je že tako prepozno, da bi jezdil domov: "Tudi je škoda za Kristino, ako bi pri tem mrazu tako dolgo čula — tudi ona vedno sama čaka name; dobri gospodinji sta vedve, Lavransovi hčeri."

Ko sta moža jedla in pila, je Ramborg sedela tamkaj in se stiskala k možu. Simon jo je zdaj pa zdaj pogladil po rami in roki — bil je nekoliko v zadregi, hkrati pa tudi precej ganjen, ker je kazala toliko strahu in ljubezni. Simon je zdaj med velikim postom spal v Saemundovi izbi in ko sta moža odšla tjakaj, je šla tudi Ramborg z njima in postavila na ognjišče velik kotel z medico, da bi se pogrela.

Saemundova izba je bila prastara majhna čumnata z ognjiščem, topla in neprodušna — bruna so bila tako orjaška, da so samo štiri debla zadostovala za eno steno. Zdaj je bilo tukaj mrzlo, Simon pa je vrgel precejšen kup borovega lesa na ogenj in spodil psa v posteljo — naj leži tam in pogreje posteljo zanju. Zavlekla sta čok in klop z naslonjalom čisto k ognju, da jima je bilo prijetno, kajti od ježe sta bila do kosti premražena, in večerja v družinski sobi ju je samo napol ogrela.

Erlend je spisal Simonu pismo. Nato sta se začela slačiti — ko je Simon močneje premikal roke in so mu rane spet začele krvaveti, mu je svak pomagal potegniti suknjič preko glave in sezuti škornje. Pa tudi Erlend je nekoliko vlačil ranjeno nogo za sabo — nekoliko trda in občutljiva je od ježe, je dejal, a to ni nič. Nato sta se zopet zleknila ob ognju, napol slečena — zdaj je bilo tukaj prijetno in toplo in v kotlu sta imela še precej medice.

"Vidim, da si vse to ženeš preveč k srcu, svak," je ob priliki rekel Erlend. Poprej sta nekaj časa dremaje sedela in gledala v ogenj. "Kdo ve kaj svet ni izgubil s tem Holmgeirom —"

"Sira Moises ne bo tako mislil," je tiho rekel Simon. "Star je že dober svečenik —"

Erlend je resnobno prikimal.

"Neprijetno je, da si človek nakoplje za sovražnika takega moža, posebno, ker živi tako blizu. In poleg tega veš, da imam tamkaj v soseski dostikrat kake opravke —"

"Oh — a kaj takega se človeku tako lahko pripeti — vsakemu od nas. Nemara te bodo obsodili na globo desetih do dvanajstih mark v zlatu. No, in škof Halvard, saj veš, je strog gospod, kadar spoveduje kakšnega nasilneža — in fantov oče je njegov duhovnik. A vse boš prestal —"

Simon ni črhnil. Erlend je spet pričel:

"Tudi jaz bom nemara moral plačevati globo za bolečine," — nasmehnil se je sam pri sebi — "pa nimam od norveške zemlje nič več kot tisti dvor na Dvoru —"

"Kolikšen pa je Haugen," je vprašal Simon.

"Ne spominjam se natančno — v listini je zapisano. Toda ljudje, ki tam kmetujejo, pridelajo le nekaj sena. Nihče ne mara živeti tamkaj — poslopja kar razpadajo, sem slišal — saj veš, ljudje govorijo, da moja teta in gospod Bjorn po smrti tamkaj strašita —.

Naj bo, kakor hoče, to pa vem, da me bo za moje današnje delo žena pohvalila. Kristina te ima tako rada, Simon, kot bi bil njen brat."

Simon se je skoraj neopazno nasmehnil, ko je tako sedel v senci. Odmaknil je bil čok nekoliko od ognja ter si z roko zaslonil oči pred vročino. Erlend pa je užival gorkoto kot mačka — sedel je tik ognjišča, stisnjen v kot klopi, ena roka mu je ležala preko naslona, ranjeno nogo pa je imel iztegnjeno preko ročaja.

"Da, v jeseni je nekoč tako lepo govorila o tem, je čez nekaj časa rekel Simon, glas mu je zvenel malodane porogljivo. "In da je zvesta sestra, to je pokazala tudi lansko jesen, ko je bil najin sin bolan, je resno nadaljeval— nato pa je bilo spet čutiti tisti rahlo porogljivi zvok glasu: "Zdaj, Erlend, sva si zvesto stala ob strani, kakor sva prisegla, ko sva segla Lavransu v roko in obljubila, da si bova kot brata."

"Da," je iskreno odvrnil Erlend. "Tudi jaz, svak Simon, sem vesel dneva." Nekaj časa sta molče sedela. Nato je Erlend nekam vprašujoče pomolil onemu roko. Simon jo je zgrabil, krepko sta stisnila prste, izpustila in se zopet nekoliko v zadregi pomaknila vsak na svoj prostor.

Čez nekaj časa je nazadnje Erlend pretrgal molk. Dolgo je sedel, opiraje se z brado na roko, in strmel v ogenj, kjer je zdaj samo še semtertja vzplamtel majhen zubel in švignil preko zoglenelih polen, ki so pokala in razpadala s tenkim ihtenjem. Kmalu ni bilo od ognja drugega kot črno oglje in temna žerjavica.

Erlend je rekel čisto tiho:

"Tako plemenit si bil nasproti meni, Simon Darre, da je po mojem mnenju le malo mož, ki bi kaj takega zmogli. Jaz — jaz nisem pozabil —"

"Molči! — Saj ne veš, Erlend. Samo Bog nebeški ve," je zašepetal prestrašeno in trpeče, "— kaj vse nosi mož v prsih —."

"Tako je," je rekel Erlend prav tako tiho in resno. "Vsem nam je pač potrebna — njegova milostna sodba —

—Toda pravi mož naj drugega moža presoja po njegovih delih. In jaz — jaz —. Bog ti povrni, svak!"

Odslej sta sedela čisto tiho — še geniti se nista upala, da ju ne bi premagal sram.

Dokler ni Erlend nenadoma spustil roke na koleno — isker sinji žarek je šinil iz kamena v prstanu na njegovem desnem kazalcu. Simon je vedel, da ga je dobil do Kristine, ko je prišel iz jetniškega stolpa.

"Ampak nikar ne pozabi, Simon," je rekel tiho, "da star pregovor pravi: Marsikdo dobi, kar je bilo namenjeno komu drugemu, nihče pa ne dobi usode koga drugega."

Simon se je nenadno zdrznil in dvignil glavo. Počasi mu je kri zalila obraz — žile na sencih so se mu napele kot temni vozlati konopci.

Erlend je za trenotek gledal svaka — a je urno umaknil pogled. Nato je tudi on zardel — nenavadno rahel, dekliški nadih se mu je razlil pod temno poltjo. Ves tih, plah in zmeden je sedel tamkaj z nekam otroško odprtimi usti.

Simon se je sunkoma dvignil, stopil k postelji:

"Mislim, da najrajši ležiš na zunanji strani" — trudil se je, da bi govoril mirno in ravnodušno, toda glas se mu je tresel.

"Ne — napravi, kakor ti je drago," je suho rekel Erlend. Dvignil se je. "In ogenj?" je vprašal ves zmeden. "Ali naj ga zasujem s pepelom —?" Segel je po žezlu.

"Le hitro opravi — in lezi spat," je rekel Simon z istim glasom. Srce mu je tako glasno kovalo, da je komaj govoril.

V temni je Erlend brez glasu kakor senca zlezel med krznene odeje čisto na robu postelje in legel tiho kot gozdna žival. Simonu je bilo, kot bi se moral zadušiti, ker ima onega pri sebi v postelji.

VI

Vsako leto je Simon Andresson za veliko noč pogostil ljudi iz doline s pivom. Tedaj so tretji dan po maši vsi prihajali na Formo in ostajali tamkaj do četrtka.

Kristini to popivanje nikdar ni bilo kdo ve kaj všeč. Čim več je bilo na gostiji hrušča in trušča, tem ljubše je bilo Simonu in Ramborgi. Simon je svoje goste zmeraj prosil, naj pripeljejo s seboj svoje otroke, posle in njihove otroke, vse, kar le more z doma. Prvi dan je bilo še vse lepo tiho in mirno; le odličniki in starejši ljudje so imeli besedo, medtem ko je mladina poslušala, jedla in pila in je bila otročad po večini v kakšnem drugem poslopju spravljena pod streho. Drugega dne pa je gospodar že na vse zgodaj hodil okrog ter spodbujal mladino in otročaje, naj pijo in se vesele, in tedaj so šale kmalu prav rade postale tako divje in prešerne, da so se žene in dekleta poskrile po kotih, se tamkaj stiskale in hihitale, pripravljene, da zdaj zdaj spet uteko, mnogo uglednih gospodinj pa se je umaknilo v Ramborgino žensko izbo, kamor so bile matere že odnesle svoje najmanjše otročiče iz vrveža v veliki družinski sobi.

Igra, ki je bila zlasti moškim pogodu, je bilo oponašanje ljudskega zbora — brali so pozive, nastopali s tožbami ter razglašali postave in razsodbe, pri tem pa so pačili besede in obračali vse narobe. Audun Torbergsson je bral pismo kralja Haakona trgovcem v Bjorgvinu — koliko smejo zahtevati za moške hlače in koliko za urbase pri ženskih čevljih, pa o tistih ljudeh, ki izdelujejo meče in velike ali majhne ščite — a je tako presukaval besede, da vse skupaj ni bilo drugega kot dvoumno in nemarno čvekanje. Ta igra se je vselej končala s tem, da ni nihče več pazil na to, kakšne besede mu lete iz ust. Kristina se je spominjala iz svoje mladosti, da njen oče sicer nikdar ni maral trpeti, če se je šala izprevrgla v norčevanje iz bogoslužnih ali cerkvenih reči, da se je pa Lavrans sam vendar hudo zabaval, kadar so on in gostje kot za stavo skakali na mize in klopi in pri tem med smehom kričali vse mogoče neotesane, nedostojne neumnosti.

Sicer pa so bile Simonu najbolj všeč take igre, pri katerih so moškemu zavezali oči in je moral po pepelu brskati za nožem, ali pa take, pri katerih sta morala dva druga z usti loviti kosce medenega kolača po velikem čebru za pivo. Gostje so ju tedaj skušali spraviti v smeh, tako da je pivo brizgalo na vse strani. Ali pa sta morala z zobmi pobrati prstan iz kadi za moko. Tedaj je bila soba kmalu kot pravi svinjak.

Tisto leto je velika noč prinesla kar čudovito lepo spomladansko vreme. V sredo je od ranega jutra sijalo sonce in bilo je toplo, da je koj po zajtrku vse odšlo venkaj na dvorišče. Namesto da bi uganjala svoje norčije, se je mladina začela žogati, ali pa so streljali v tarčo in vlekli za vrv, nato so se šli skrivalnice in druge take stvari, potem pa so pregovorili Geirmenda s Kruka, da je začel peti in igrati na harfo — in tedaj je vse, staro in mlado, prihitelo na ples. Na njivah je še ležal sneg, toda jelševje je bilo od popja že vse rjavo in sonce je sijalo toplo in lepo na sleherno ped tale zemlje. Ko so ljudje po večerji stopili iz hiše, je od vsepovsod zvenelo ptičje petje — in tako so na trati pred kovačijo zložili grmado, prepevali in plesali do pozne noči. Naslednjega jutra so ljudje dolgo ostali v postelji in odrinili z dvora kesneje kot običajno. Jorundgaardski so po navadi zadnji odhajali domov— in Simonu se je posrečilo Erlenda in Kristino pregovoriti, da sta ostala do prihodnjega dne. Zakaj tudi družina s Kruka je nameravala ostati do konca tedna na Formu.

Simon je spremil zadnjo gručo svojih gostov gori do ceste. Večerno sonce je tako lepo obsevalo njegov dvor, ki je ležal pred njim na pobočju. Simon je bil razgret in židane volje od pijače in prazničnega hrupa, in ko je šel tako spet navzdol med plotovi, domov v mirno in prijetno ozračje, ki ga ustvarja maj[illegible] tovarišija bližnjih sorodni[illegible] ki še ostanejo po velikem p[illegible] vanju, mu je bilo pri srcu t[illegible] lahko in veselo kot že davno [illegible]

Doli pri kovačiji so ravno [illegible] teli zanetiti nov kres—Erlend[illegible] sinovi, najstarejši Sigridini o[illegible] ci, sinovi Jona Daalka in nj[illegible] vi dve hčerki. Simon se je [illegible] trenotek naslonil na plot in [illegible] opazoval. Ulvhildina škrla[illegible] rdeča pražnja obleka se je [illegible] tila in žarela v soncu — te[illegible] je pridno sem ter tja in zna[illegible] vejevje k ognju — mahoma [illegible] je bila na tleh, kakor je bila [illegible] ga in široka! Oče se je zasm[illegible] in zavpil tja čez, a ga niso [illegible] šali —.

(Dalje prihodnjič.)

———o———

Švedska kraljeva družina [illegible] podpisala 205,000 kron vo[illegible] posojila.

* * *

V januarju so imeli v Ru[illegible] niji do 36 stopinj mraza.

Take so najnovejše obleke, ki jih vporabljajo otroci, v raznih mestih Anglije, v slučaju bombnega napada. Obleke so tako narejene, da odgovarjajo potrebam za bivanje v zaklonišču.

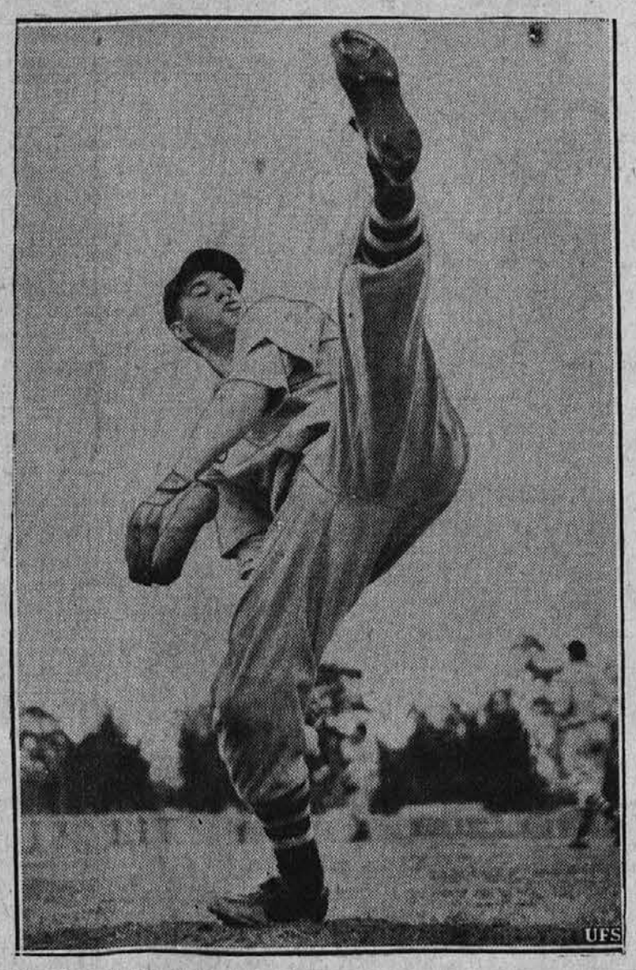

Bob Feller je podpisal pogodbo, za $23,000 letne plače, s clevelandskim žogometnim klubom "Indians." Slika nam ga predstavlja na vaji za prihodnjo sezono.

KONCERT

PEVSKEGA ZBORA

GLASBENE MATICE

V NEDELJO, DNE 16. MARCA 1941

IVAN ZORMAN, dirigent

v avditoriju Slovenskega Narodnega Doma

6417 St. Clair Avenue **Cleveland, Ohio**

Začetek ob 7:30 zvečer

PROGRAM:

1.) Anton Foerster ..... Ljubica
Narodna—Ivan Zorman ..... Kaj pa ti pobič
F. H. Sattner ..... Vrbica
(Mešan zbor)

2.) Anton Nedved ..... Serenada
Zorko Prelovec ..... Jaz bi rad rdečih ro[illegible]
(Ženski zbor)

3.) Gustav Ipavec ..... Planinec
Emil Adamič ..... Fantovska
(Moški zbor)

ODMOR:

4.) G. Verdi ..... Tercet iz opere "Il Trovatore"
(Tončka Simčič, Louis Belle, Frank Plut)
F. Flotow ..... Kvartet iz opere "Marta"
(Tončka Simčič, Amelia Plut, Louis Belle, Frank Plut)

5.) J. Offenbach ..... Barkarola iz opera "Hoffmanove pripovedke"
Narodna ..... Dekle, to mi povej
(Ženski zbor)

6.) Ivan Zorman ..... Spomin
Koroška ..... Pred mojo kajžico
Narodna—Emil Adamič ..... Oglar
G. Verdi ..... Zbor romarjev iz opere "I Lombardi"
(Mešan zbor)

DEKLETA IN ŽENE!

Za fino in najnovejše mode SPOMLADANSKO "STERLING" SUKNJO ali SUIT, po nižjih cenah, kakor kje drugje to od $14.50 naprej DIREKTNO IZ TOVARNE in za zanesljivo in točno postrežbo, se obrnite na

BENNO B. LEUSTIG **1034 Addison Ro[illegible]**

Ali pokličite: ENdicott 8506 ali 3426

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. **Cleveland, O.**

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1126 E. 61st St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730.